

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 115/2018-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Sergeja Kohuta prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou Mgr. Margarétou Lukačovičovou, advokátska kancelária BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Námestie Martina Benku 15, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 115/2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ], na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 115/2007 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED], priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDACTED], trovy právneho zastúpenia v sume 585,75 € (slovom päťstoosemdesiatpäť eur a sedemdesiatpäť centov) na účet jeho právnej zástupkyne Mgr. Margaréty Lukačovičovej, advokátska kancelária BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Námestie Martina Benku 15, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 115/2018-17 z 15. februára 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť [REDACTED] (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namieta porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 115/2007.

2. Z obsahu s'ťažnosti a jej príloh vyplynulo, že s'ťažovateľ bol účastníkom súdneho konania vedeného na okresnom súde ako žalovaný v prvom rade. Súdne konanie sa na okresnom súde začalo podaním návrhu na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia 31. decembra 2007.

3. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Okresný súd spočiatku konal aktívne, avšak iba o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Uznesením sp. zn. 15C 115/07-83 z 11. februára 2008 návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný zamietol. Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 14 Co 240/2008-124 z 19. septembra 2008 odvolanie navrhovateľky proti uvedenému uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia odmietol.

Uznesením sp. zn. 15 C 115/07 zo 4. februára 2009 okresný súd navrhovateľke nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov za návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Uznesením sp. zn. 15 C 115/07–180 z 15. júna 2009 okresný súd zamietol aj ďalší návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia. Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 9 Co 245/09-217 zo 14. augusta 2009 odmietol odvolanie navrhovateľky proti uvedenému uzneseniu okresného súdu zo 4. februára 2009 a zároveň potvrdil uvedené uznesenie okresného súdu z 15. júna 2009.

Za uvedené obdobie desiatich rokov sa vo veci samej konalo iba jedno pojednávanie, a to 19. marca 2013, ktoré okresný súd odročil na neurčito.

Od uvedeného pojednávania bol okresný súd v predmetnej veci nečinný. Až listom zo 14. septembra 2017 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 pracovných dní oznámil súdu, či súhlasí so späťvzatím návrhu žalobkyne v prvom rade. Prílohou uvedenej výzvy bolo podanie žalobkyne v prvom rade doručené okresnému súdu už 14. augusta 2013, ktorým žalobkyňa svoj návrh na začatie konania zobrala v celom rozsahu späť. Listom z 13. októbra 2017 sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že súhlasí so späťvzatím žaloby žalobkyňou v prvom rade. Zároveň požiadal súd, aby v predmetnej veci postupoval bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľ sa z dôvodu odstránenia právnej neistoty, v ktorej sa dlhodobo nachádza z dôvodu nečinnosti a neefektívneho postupu okresného súdu v predmetnej veci, podaním z 13. októbra 2017 obrátil na predsedníčku Okresného súdu Bratislava I so sťažnosťou proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dňa 27. novembra 2017 bolo sťažovateľovi doručené upovedomenie o spôsobe vybavenia uvedenej sťažnosti, v ktorom predsedníčka okresného súdu vyhodnotila sťažnosť sťažovateľa ako dôvodnú.

Dňa 29. januára 2018 bolo sťažovateľovi doručené predvolanie na v poradí druhé pojednávanie v predmetnej veci, ktoré okresný súd vytýčil na 9. februára 2018.

Doteraz vo veci nebolo rozhodnuté ani len neprávoplatne.“

4. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd svojím nesprávnym (neefektívnym) postupom a nečinnosťou v napadnutom konaní porušil základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z dôvodu nečinnosti a nesprávneho postupu okresného súdu je sťažovateľ už viac ako desať rokov nedôvodne vystavený značnému stavu právnej neistoty, čo je zjavne neprimerané aj s ohľadom na priemernú dĺžku súdneho konania v Slovenskej republike.

5. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

«Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15C 115/2007 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15C 115/2007 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 15 000 € (slovom: „pätnásťtisíc eur“), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava I je povinný sťažovateľovi zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia zvýšenú o daň z pridanej hodnoty v zákonom ustanovenej výške na účet spoločnosti BUZINGER & PARTNERS s. r. o., so sídlom..., vedený v..., č. účtu:... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

6. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne listom evidovaným pod sp. zn. 1 SprV 129/2018 zo 7. marca 2018 vyjadrila predsedníčka okresného súdu, ktorá predložila podrobný chronologický prehľad procesných úkonov konania, uviedla vyjadrenie zákonnej sudkyne v napadnutom konaní a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy v konaní sp. zn. 15 C 115/2007 dňa 13.10.2017. Potvrdzujem, že predmetnú sťažnosť v správnom denníku evidujeme a bola riešená pod 1SprV/171/2017.

Aj keď je nepochybné, že tunajší súd vo veci nekonal vždy bezodkladne, som toho názoru, že k predĺženiu konania podstatnou mierou prispeli najmä žalobkyne v 1. a 2. rade. Žalobkyňa v 1. rade nezaplatila včas súdny poplatok za podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, opätovane nereagovala na výzvu súdu týkajúcu sa zaplataenia súdneho poplatku za podaný návrh. Následne žiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom súd musel dokonca opakovane rozhodovať o jej oslobodení od platenia súdnych poplatkov. Tunajší súd tiež rozhodoval o pripustení žalobkyne v 2. rade do konania, pričom sa súdu nedarilo doručovať písomnosti súdu žalobkyne v 2. rade. Žalobkyňa v 1. rade ani po výzve súdu neoznámila aktuálnu adresu pobytu žalobkyne v 2. rade, a to ani po opakovaných výzvach a ani po uložení poriadkovej pokuty. Rovnako ani žalobkyňa v 2. rade po uložení poriadkovej pokuty neoznámila súdu, či trvá na podanej žalobe, resp. či sa pripája k späťvzatiu žaloby žalobkyňou v 1. rade. Hoci žaloba bola podaná dňa 31.12.2007, tunajší súd sa zaoberal poplatkovou povinnosťou žalobkyne v 1. rade ešte v roku 2012, keď predložil spis sp. zn. 15 C 115/2007 Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne v 1. rade proti uzneseniu zo dňa 15.02.2012, č. k. 15 C 115/2007-402, ktorým tunajší súd návrh sťažovateľa na odňatie oslobodenia od súdnych poplatkov žalobkyne v 1. rade zamietol.

K prietahovosti namietanej sťažovateľom, a teda k nečinnosti tunajšieho súdu od 19.03.2013 si dovoľím uviesť s poukazom na prehľad jednotlivých úkonov vykonaných v spise sp. zn. 15 C 115/2007, že tunajší súd v tejto veci konal priebežne a nedochádzalo k zbytočným prietahom. Zároveň dňa 09.02.2018 sa konalo pojednávanie, na ktorom tunajší súd vo veci rozhodol. Súčasne poukazujem na skutočnosť, že v období od 19.05.2008 do 20.10.2008, od 16.07.2009 do 14.08.2009 a od 02.08.2012 do 29.10.2012 sa spis

sp. zn. 15 C 115/2007 nachádzal na Krajskom súde v Bratislave za účelom rozhodnutia o odvolaní žalobkyne v I. rade.

V prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov porušené bolo, aby zväžil dôvodnosť a primeranosť finančného zadosťučinenia a nepriznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v plnej uplatnenej výške vzhľadom na skutočnosť, že tunajší súd priebežne koná.“

V liste predsedníčka okresného súdu zároveň vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

6.1 Zákonná sudkyňa uviedla tieto skutočnosti:

„Spis 15C/34/2002 mi bol pridelený ako zákonnej sudkyňi dňa 13.07.2017, v súlade so schváleným Dodatkom č. 6 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2017, spolu s ďalšími 626 spismi v hlavných agendách.

K uvedenému postupu súdu zhrniem len toľko, že je zrejmé, že v rozhodnom čase súd konal tak ako je uvedené vyššie. Je potrebné zdôrazniť, že žalobkyne samé svojím konaním sťažovali celé konanie, nakoľko na výzvy súdu opakovane nereagovali vôbec alebo oneskorene, v čase platnosti O.s.p. bol aj výrazný problém s doručovaním písomností žalobkyňiam, dokonca i právnej zástupkyňi žalobkyne I, ktorá opäť na výzvy súdu nereagovala. Domnievam sa, že v konaní nedošlo po pridelení veci mne ako zákonnej sudkyňi k prietahom, že súd postupoval plynulo, vytýčil pojednávanie s prihliadnutím na skutočnosť, že procesné riešil otázku späťvzatia žaloby zo strany žalobkyne I, pričom stanovil termín na 09.02.2018 o 11.00 hod. V deň kedy bolo žalobcovi I doručené predvolanie na pojednávanie, teda 29.01.2018, bola podaná jeho ústavná sťažnosť. Napokon súd poznamenáva, že nakoľko neboli spenené podmienky pre odročenie pojednávania, keď sa strany nedostavili bez ospravedlnenia, resp. sa ospravedlnili 20 minút pred pojednávaním z nepreskúmateľných dôvodov (žalovaný I), súd pojednával v ich neprítomnosti a vec rozhodol.“

6.2 Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne už v ústavnej sťažnosti z 29. januára 2018 oznámil, že netrvá na verejnom ústnom pojednávaní vo veci.

V podaní doručenom ústavnému súdu 23. júla 2018 v reakcii na uvedené vyjadrenie okresného súdu okrem iného uviedol:

«Z obsahu vyjadrenia predsedníčky Okresného súdu Bratislava I aj priloženého vyjadrenia zákonnej sudkyne je zrejmé, že okresný súd za obdobie viac ako desať rokov trvajúceho konania vykonával iba úkony procesného a administratívneho charakteru, pričom predmetom konania, t.j. vecou samou, sa vôbec nezaoberal...

Ako sme už uviedli v ústavnej sťažnosti, prvé pojednávanie v uvedenej právnej veci sa konalo až 19. marca 2013, teda po viac ako piatich rokoch od začatia konania, pričom, ako je zrejmé z obsahu zápisnice o pojednávaní, na pojednávaní vôbec nedošlo k prejednaniu veci samej. Súd hneď v úvode pojednávania konštatoval vadu pri doručení predvolania na pojednávanie žalobkyni v druhom rade a pojednávanie následne odročil na neurčito.

Sťažovateľ bol v konaní aktívny a súdu poskytol maximálnu súčinnosť potrebnú na rýchle prejednanie a rozhodnutie veci. Sťažovateľ ako žalovaný v prvom rade sa k žalobe podrobne vyjadril už podaniami doručenými okresnému súdu 7. a 8. februára 2008, ku ktorým priložil aj viacero listinných dôkazov preukazujúcich zjavnú nedôvodnosť žaloby založenú iba na nepodložených tvrdeniach žalobkyne v prvom rade.

Ako vyplýva z obsahu súdneho spisu a napokon aj zo samotného rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 15C 115/2007 z 9. februára 2018, okresný súd mal k dispozícii všetky podklady pre rozhodnutie vo veci samej už 8. februára 2008, teda presne desať rokov a jeden deň predtým, ako vo veci rozhodol.

S konštatovaním predsedníčky Okresného súdu Bratislava I, že od 19. marca 2013 súd „konal priebežne a nedochádzalo k zbytočným priesťahom“ nemožno súhlasiť. Už len samotná skutočnosť, že súdu trvalo viac ako 4 roky, kým vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril, či súhlasí so spät'vzatím žaloby žalobkyňou v prvom rade, je v zjavnom rozpore s uvedeným tvrdením predsedníčky súdu.

... Pokiaľ ide o apel predsedníčky Okresného súdu Bratislava I, aby ústavný súd zvážil dôvodnosť a primeranosť finančného zadosťučinenia a nepriznal sťažovateľovi zadosťučinenie v plnej uplatnenej výške, a to vzhľadom na skutočnosť, že „tunajší súd priebežne koná“, zastávame názor, že požadované finančné zadosťučinenie je v nadväznosti na uvedený skutkový a právny stav veci, svojvoľný postup súdu, extrémne priesťahy v

súdnom konaní (konanie o veci samej sa pritom celý čas nachádzalo iba na súde prvého stupňa) a význam konania pre sťažovateľa, t. j. to, čo bolo pre sťažovateľa v stávke (rozhodovanie o platnosti kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam značnej majetkovej hodnoty; právna neistota tiež ohľadom užívania týchto nehnuteľností a investovania do nich) úplne dôvodné a primerané.

Sťažovateľom požadovaná výška finančného zadosťučinenia je tiež, v súlade s ustálenou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva...

... Uvedeným zjavne nezákonným (arbitrárnym) postupom okresného súdu bol sťažovateľ dlhodobo (viac ako 10 rokov) vystavený stavu značnej právnej neistoty, a to vo veci, ktorá mala pre neho osobitný význam. Porušovanie svojich práv sťažovateľ pociťuje ako značnú psychickú traumú, ktorá ho nedôvodné a neprimerane dlho zaťažovala a spôsobila mu množstvo zbytočných problémov (ujmu) v majetkovej aj nemajetkovej sfére.»

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom súvisiaceho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

8. Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 115/2007:

Dňa 31. decembra 2007 bola podaná žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy.

Okresný súd uznesením z 9. januára 2008 vyzval žalobkyňu v 1. rade na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 11. februára 2008 okresný súd uznesením č. k. 15 C 115/2007-83 návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Z dôvodu podaného odvolania žalobkyňou v 1. rade bol spis 19. mája 2008 predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie.

Krajský súd uznesením č. k. 14 Co 240/2008-124 z 19. septembra 2008 odvolanie odmietol.

Dňa 20. októbra 2008 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 12. novembra 2008 bol okresnému súdu doručený ďalší návrh žalobkyne v 1. rade na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 19. novembra 2008 okresný súd uznesením sp. zn. 15 C 115/2007 vyzval žalobkyňu v 1. rade, aby opravila návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 20. novembra 2008 okresný súd vyzval žalobkyňu v 1. rade na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 12. decembra 2008 okresný súd vyzval žalobkyňu v 1. rade, aby súdu predložila doklady preukazujúce jej oslobodenie od súdnych poplatkov.

Uznesením č. k. 15 C 115/2007-158 zo 4. februára 2009 okresný súd žalobkyňi v 1. rade nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov za návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 11. marca 2009 súd opätovne vyzval žalobkyňu v 1. rade na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 15. júna 2009 súd uznesením č. k. 15 C 115/2007-180 návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Z dôvodu podaného odvolania okresný súd 16. júla 2009 predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne v 1. rade.

Krajský súd uznesením č. k. 9 Co 245/2009-217, 9 Co 269/2009 zo 14. augusta 2009 odvolanie odmietol a spis vrátil okresnému súdu.

Okresný súd 8. septembra 2009 doručoval rozhodnutie odvolacieho súdu stranám sporu.

Dňa 9. decembra 2009 okresný súd vyzval žalobkyňu v 1. rade na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu.

V dňoch 15. februára 2010 a 12. marca 2010 okresný súd zisťoval v učtárni súdu, či žalobkyňa v 1. rade zaplatila súdny poplatok za žalobu.

Dňa 10. júla 2010 sa okresný súd dopytoval Geodetického a kartografického ústavu, či žalobkyňa v 1. rade vlastní akékoľvek nehnuteľnosti nachádzajúce sa na území Slovenskej republiky.

Dňa 22. júla 2010 okresný súd uznesením č. k. 15 C 115/2007-283 priznal žalobkyni v 1. rade oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 28. septembra 2010 okresný súd prípisom vyzval žalobkyňu v 1. rade, aby odpovedala na otázky týkajúce sa jej majetkových pomerov vzhľadom na podanie sťažovateľa zo 17. augusta 2010, ktorý poukázal na skutočnosť, že majetkové pomery žalobkyne v 1. rade neodôvodňovali priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Okresný súd uznesením z 5. januára 2011 pripustil ďalšiu stranu sporu na strane žalobcu a toho istého dňa vyzval žalobcu v 2. rade, aby sa vyjadril k žalobe, taktiež požiadal Správu katastra Piešťany a Správu katastra Bratislava o doručenie listov vlastníctva, z ktorých by vyplývalo, že žalobkyňa v 1. rade bola vlastníčkou, resp. spoluvlastníčkou príslušných nehnuteľností.

Dňa 16. decembra 2011 okresný súd doručoval vyjadrenie žalovaného v 2. rade ostatným stranám sporu.

Dňa 15. februára 2012 okresný súd uznesením č. k. 15 C 115/2007-402 návrh sťažovateľa na odňatie oslobodenia od súdnych poplatkov žalobkyne v 1. rade zamietol.

Dňa 2. augusta 2012 okresný súd z dôvodu podaného odvolania proti uzneseniu spis predložil krajskému súdu.

Krajský súd uznesením č. k. 9 Co 353/2012-410 z 28. septembra 2012 odvolanie zamietol.

Dňa 29. októbra 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 5. novembra 2012 okresný súd doručoval uznesenie odvolacieho súdu stranám sporu.

Dňa 17. januára 2013 bol nariadený termín pojednávania na 19. marec 2013.

Dňa 19. marca 2013 sa konalo pojednávanie, ktoré súd odročil na neurčito z dôvodu zisťovania informácie od ošetrojúceho lekára žalobkyne v 1. rade, z dôvodu vyriešenia otázky vznesenej námietky zákonného sudcu a z dôvodu zisťovania kontaktnej adresy žalobkyne v 2. rade.

Dňa 31. júla 2013 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu žalobkyne v 1. rade pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty, aby oznámila adresu ošetrojúceho lekára žalobkyne v 1. rade, zároveň súd oznámil, že na námietku proti zákonnému sudcovi nebude prihliadať, keďže nespĺňa náležitosti.

Dňa 28. augusta 2013 okresný súd uznesením č. k. 15 C 115/2007-438 rozhodol, že žalobkyňa v 1. rade je povinná zaplatiť sťažovateľovi a žalovanému v 2. rade sumu 15 €, každému samostatne.

Dňa 26. novembra 2013 okresný súd prípisom zisťoval u žalobkyne v 2. rade, či trvá na podanej žalobe, resp. či sa pripája k späťvzatiu žaloby žalobkyňou v 1. rade.

Dňa 19. februára 2014 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu žalobkyne v 1. rade, aby oznámila aktuálny pobyt žalobkyne v 2. rade, keďže sa súdu nepodarilo doručiť prípis z 26. novembra 2013.

Dňa 14. apríla 2014 okresný súd pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty opätovne vyzval právnu zástupkyňu žalobkyne v 1. rade, aby oznámila aktuálny pobyt žalobkyne v 2. rade.

Dňa 17. júna 2014 okresný súd opätovne doručoval výzvu právnej zástupkyne žalobkyne v 1. rade prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru.

Dňa 14. októbra 2014 okresný súd uznesením č. k. 15 C 115/2007-456 uložil právnej zástupkyne žalobkyne v 1. rade poriadkovú pokutu.

Dňa 26. februára 2015 okresný súd prípisom žiadal o poskytnutie súčinnosti pri zisťovaní pobytu žalobkyne v 2. rade jej zamestnávateľa, ako aj Obvodné oddelenie Policajného zboru.

Dňa 9. júna 2015 súd požiadal zamestnávateľa žalobkyne v 2. rade o doručenie výzvy, či žalobkyňa v 2. rade trvá na podanej žalobe, resp. či sa pripája k späťvzatiu žaloby žalobkyňou v 1. rade.

Dňa 9. septembra 2015 súd opätovne doručoval výzvu žalobkyne v 2. rade prostredníctvom zamestnávateľa, avšak pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Okresný súd uznesením č. k. 15 C 115/2007-475 z 21. decembra 2015 uložil žalobkyne v 2. rade poriadkovú pokutu. Súčasne predmetné uznesenie doručoval žalobkyne v 2. rade prostredníctvom jej zamestnávateľa.

Dňa 4. septembra 2017 okresný súd vyzval sťažovateľa a žalovaného v 2. rade, či súhlasia so späťvzatím žalobkyne v 1. rade.

Dňa 19. októbra 2017 sa okresný súd dopytoval listom registra obyvateľov Slovenskej republiky na aktuálny pobyt žalobkyne v 2. rade. V rovnaký deň bol súdu doručený súhlas sťažovateľa so späťvzatím žaloby zo strany žalobkyne v 1. rade.

Okresný súd 3. januára 2018 nariadil termín pojednávania na 9. február 2018.

Dňa 10. januára 2018 okresný súd zverejnil oznámenie o konaní pojednávania na úradnej tabuli súdu a jeho webovom sídle, keďže žalovaná v 2. rade sa na adrese svojho trvalého pobytu nezdržuje.

Dňa 9. februára 2018 okresný súd pojednával a rozsudkom rozhodol vo veci.

III.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

10. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 115/2007 došlo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

13. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

14. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

14.1 Pokiaľ ide o otázku právnej a faktickej zložitosti sporu, ústavný súd konštatuje, že konanie vo veci sťažovateľa, ktorého predmetom je rozhodovanie o neplatnosti kúpnej zmluvy, nemožno hodnotiť ako skutkovo náročné. Ústavný súd nezistil ani právnu zložitosť posudzovanej veci sťažovateľa, keďže táto tvorí stálu súčasť agendy všeobecných súdov a je regulovaná zreteľnou právnou úpravou. Ústavný súd je toho názoru, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon

ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

14.2 V rámci hodnotenia prípadných zbytočných prietáhov v súdnom konaní z hľadiska druhého kritéria, teda správania sťažovateľa, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prietahom.

14.3 Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup okresného súdu v posudzovanom konaní.

Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu dospel k záveru, že závažnými nedostatkami, ktoré narušili plynulosť konania, boli obdobia nečinnosti, v ktorých okresný súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila závažná prekážka.

Krátkodobejšie obdobie pasivity kvantifikovateľné nečinnosťou v rozsahu približne desiatich mesiacov zistil ústavný súd v období konania od 5. januára 2011, keď pripustil ďalšiu stranu sporu na strane žalobcu, do 16. decembra 2012, keď doručoval vyjadrenie žalovaného v 2. rade ostatným stranám sporu.

Okresný súd zostal opätovne nečinný, a to zhruba štyri mesiace v období konania od marca 2013, keď zisťoval aktuálny pobyt žalobkyne v 2. rade, do 31. júla 2013, keď vykonal ďalšie procesné úkony v konaní.

Napokon bolo obdobie pasivity na strane okresného súdu, v ktorom tento nekonal bez existencie zákonnej prekážky, identifikované v období konania od 21. decembra 2015, keď uložil žalobkyni v 2. rade poriadkovú pokutu, do 4. septembra 2017, keď okresný súd vyzval sťažovateľa, či súhlasí so späťvzatím žalobkyne v 1. rade (nečinnosť v celkovom rozsahu 20 mesiacov).

15. Ústavný súd konštatuje, že relevantným faktorom, ktorý mal negatívny dopad na plynulý priebeh posudzovaného konania, bol postup okresného súdu a zbytočné prietahy, ktorých sa dopustil v dôsledku označených období nečinnosti (v celkovom rozsahu dvoch rokov a desiatich mesiacov). Zároveň konštatuje, že ani úkony, ktoré boli

vykonané mimo uvedených období nečinnosti opakovane (úkony v priebehu roka 2015), neboli efektívne.

16. Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas viac ako dvoch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako žalovaný v súdnom spore počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

17. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

18. Podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Aj keď ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neuložil okresnému súdu príkaz, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov. Konanie bolo totiž v čase rozhodovania ústavného súdu pred okresným súdom meritórne skončené (prijatím rozsudku 9. februára 2018). Na základe uvedeného ústavný súd o tomto návrhu rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 4.

Povinnosť okresného súdu konať vo veci sťažovateľa bez zbytočných prietáhov v potenciálnom prípade vrátenia veci na základe možného opravného prostriedku prvostupňovému súdu na ďalšie konanie napokon vyplýva pre okresný súd priamo z ústavy garantujúcej toto základné právo sťažovateľa.

19. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadostučinenie.

Žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 15 000 € odôvodnil sťažovateľ neprimeranou dĺžkou konania a s tým súvisiacim stavom právnej neistoty.

Vzhľadom na všetky okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj vzhľadom na povahu veci považuje za primerané v sume 2 000 €. Ústavný súd pritom prihliadol aj na skutočnosť, že v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľ vedel o nariadenom pojednávaní, na ktorom bola vec medzičasom okresným súdom rozhodnutá.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

20. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom, ktorých sumu špecifikoval na 390,50 €. Ústavný súd mu priznal trovy konania v požadovanej sume, pričom prihliadol aj na právny úkon podania písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu a pripočítal aj sumu za tento právny úkon.

Sťažovateľovi teda vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti z 29. januára 2018 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu z 23. júla 2018). Za tri úkony vykonané v roku 2018 patrí odmena v sume trikrát po 153,50 € a režijný paušál

v sume trikrát po 9,21 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 488,13 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 97,62 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 585,75 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

21. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2018